

- [Гол. ред. О. В. Сокол]. — Одеса : Друкарський дім, 2008. — Вип. 9. — С. 218—228.
- Липс Ф. Искусство игры на баяне / Фридрих Липс. — М. : Музыка, 1985. — 158 с.
  - Медушевский В. В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В. В. Медушевский. — М. : Музыка, 1976. — 256 с.
  - Мовчан В. С. Эстетика : навч. посіб. / В. С. Мовчан. — К. : Знання, 2011. — 527с.
  - Онегин А. Работа над репертуаром / А. Онегин // Баян и баянисты : сб. метод. материалов. — М. : Советский композитор, 1974. — Ч. 2. — С. 102—128.
  - Пуриц І. Г. Гра на баяні. Методичні статті. Переклад з рос. мови / І. Г. Пуриц. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2007. — 232 с.
  - Росул Т. Педагогічна інтерпретація музичного образу в процесі підготовки майбутніх вчителів музики [Електронний ресурс] / Т. Росул // Наук. вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». — 2009. — Вип. 16—17. — С. 165 — Режим доступу до журн. : <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvu/Ped/2009/www17/Rosul.pdf>
  - Словарь бальных танцев [Електронний ресурс]. — Режим доступу до журн. : <http://danceseasons.com.ua/art—1-01-dictionary.html>

ЩЕРБАК И. В.

ТЕХНОЛОГИЯ РАСКРЫТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА МУЗЫКАЛЬНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ БАЯНИСТОМ-АККОРДЕОНИСТОМ

Статья посвящена формированию технологии раскрытия целостного художественного образа музыкального произведения студентами, которые обучаются по классу баян-аккордеона. Поэтапное раскрытие художественного образа музыкального произведения баянистом (аккордеонистом), по мнению автора, будет способствовать гармоничному музыкальному развитию личности исполнителя.

Ключевые слова: технология, интерпретация, художественный образ, музыкальное произведение, баянист (аккордеонист).

SHCHERBAK I. V.

TECHNOLOGY OF OPENING OF IMAGE OF MUSIC BY ACCORDIONIST

The article is devoted to forming of technology of opening the music image of of musical schools' students that study playing the accordion or button accordion. The stage-by-stage opening of image, in opinion of author, will assist to harmonious musical development of students.

Key words: technology, interpretation, artistic image, music, accordion player.

УДК 378.147

К. К. ЗУБ

м. Миколаїв, Україна

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Спираючись на теоретичні праці та практичний досвід, автор проводить аналіз та намагається визначити технологічну роль театральної діяльності в системі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: педагогічна майстерність, театральна діяльність, акторська майстерність.

Постановка проблеми. Складний етап розвитку суспільства, на якому перебуває Україна, спричиняє глибокі соціокультурні перетворення, зміни, особливо у сфері духовного відродження української нації та у сфері освіти. Духовність, культура все більше пронизують значущі події суспільного життя і свідомість людей. За таких умов постає завдання виховання розвиненої особистості, здатної до освоєння, успадкування та подальшого розвитку загальнолюдських духовних надбань. Цей процес має бути постійним і пов'язаним із спеціальною педагогічною діяльністю, зорієнтованою на формування і розвиток духовної особистості.

Значне місце в оновленні сучасної освіти належить завданню фахової підготовки майбутнього вчителя. Існуюча пряма залежність

якості вищої освіти від професійної підготовки майбутнього вчителя відносить формування педагогічної майстерності до однієї з найважливіших проблем вищої педагогіки.

Саме вчителі, які викладають дисципліни художньо-естетичного профілю, формують основи духовності, освіченості, культури та розвивають творчу здатність у своїх вихованців. Майбутні вчителі музичного мистецтва, духовний світ яких зростає на засадах мистецтва, мають освітити життя дитини вічними творіннями мистецтва, навчити відрізнити потворне від прекрасного, створити умови для розвитку художнього смаку та тяжіння до постійного спілкування з мистецтвом.

Стан вивчення проблеми. Вирішення питання духовного виховання нації не можливе без такого двигуна, як творчий потенціал пе-

дагога. Саме творчість є ознакою професіоналізму, про що говорять філософи (Л. Коган, О. Чаплигін), культурологи (Н. Мартинович, І. П'ятницька-Позднякова), психологи (М. Гнатко, В. Роменець) та педагоги (Г. Падалка, О. Пехота, І. Підласий).

Виклад результатів дослідження. Проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва з використанням театральної педагогіки досліджені досить широко. Водночас зазначимо, що аспект формування педагогічної акторської майстерності майбутніх вчителів музичного мистецтва за допомогою цілісного циклу театральних дисциплін, поки що не знайшов розкриття у педагогічних дослідженнях. Дотепер не розроблено і теоретично не обґрунтовано систему навчання майбутніх фахівців під час вивчення дисциплін театрального циклу, яка дала б змогу забезпечити ефективне формування педагогічної майстерності майбутніх спеціалістів. У 1923 р. на засіданні комісії з реформи вищої педагогічної освіти був визначений один з основних її напрямків – вдосконалення творчих здібностей педагога. З цією метою була створена спеціальна програма, якою передбачалось оволодіння майбутніми педагогами засобами вербального (техніка мовлення, образність виразу думки, імпровізація) та невербального (міміка, пластика, жести) впливу, засвоєння теоретичних елементів театральної педагогіки, вдосконалення артистичних здібностей шляхом драматизації художніх творів. Але згодом ця робота пішла нанівець і тільки у другій половині 70-х років завдяки ініціативі ректора Полтавського педагогічного інституту І.А. Зязюна була створена перша у Радянському Союзі кафедра педагогічної майстерності, яка використовувала елементи театральної педагогіки у фаховій підготовці майбутнього вчителя.

Про поширення використання елементів театральної педагогіки у підготовці вчителя також свідчить той факт, що в багатьох педагогічних вузах були запроваджені курси з акторської майстерності.

У кінці ХХ століття проблематика педагогічних досліджень пов'язаних з вивченням теми «Педагогіка як мистецтво», все більше зміщується у бік теми «Педагог як артист». Особливу увагу різним аспектам педагогічного артистизму приділяють Ш.О. Амонашвілі, Е.М. Ільїн, В.Ф. Шаталов.

На спорідненість педагогіки і мистецтва у своїх працях вказували і педагоги-класики і сучасні дослідники: Я.А. Коменський, К.Д. Ушинський, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, І.А.Зязюн, В.А.Кан-Калік, М.О.Лазарев та інші. Художньо-естетичний аспект впливу мистецтва на педагогіку відображений у працях О.С. Булатової, Е.М. Ільїна; виховання людини-художника засобами театрального мистецтва – М.О.Кнебель та інших. На спільні риси у педагогічній та акторській творчості вказували В.Ц.Абрамян, Ю.П.Азаров, В.М.Букатов, О.С.Булатова, П.М.Ершов, А.П.Ершова, І.А.Зязюн, В.А.Канн-Калік, М.О.Лазарев, Б.Т.Лихачов, А.С.Макаренко, В.Ф.Моргун та інші.

Майбутньому вчителеві музичного мистецтва недостатньо знань основ наук і методики навчально-виховної роботи. Адже всі його знання і практичні вміння можуть передаватись учням лише завдяки живому й безпосередньому спілкуванню з ними. «Для багатьох учителів очевидною є істина: учні часто переносять ставлення вчителя на предмет, який він викладає. На цих стосунках вибудовується складна й об'ємна піраміда навчання і виховання, через них відбувається проникнення педагога в душевний світ учнів, щоб виробити у них первинні навички співтворців власної особистості. Саме ці взаємовідносини, їх мистецькі, моральні, психологічні, технологічні складники не завжди усвідомлюються педагогами як вартісний засіб удосконалення їхньої педагогічної діяльності. Багато чого тут педагог може запозичити з театральної педагогіки» [4].

Досвід роботи педагогів-новаторів підтверджує думку про те, що навчально-виховний процес потребує впровадження елементів театральної педагогіки як інноваційної освітньої технології. Оскільки, ще К.Д. Ушинський вважав, що педагогіка не наука, а мистецтво, найбільше, найскладніше, найвище та найнеобхідніше з усіх мистецтв [5]. Використання елементів театральної педагогіки сприяє розвитку творчих здібностей, формуванню ініціативності, вміння самостійно вирішувати проблеми.

Допомагає розвивати інтелектуальну (формування розумової діяльності: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення; розвиток діалогічного мислення), емоційно-вольову (культура почуттів, творча уява, асоціативна пам'ять, спостережливість) сфери; формувати морально-ціннісні орієнтації (розвиток спів-

чуття, співпереживання); сприяти фізичному вдосконаленню; підвищувати мовленнєвий рівень (відпрацювання техніки вимови, навичок словесної виразності).

Театральна педагогіка – ефективний компонент освітньо-виховної дидактики. Вона, досліджуючи специфіку театру через сценічну дію, фізичну і психічну змістовність акторської творчості, виявляється дуже близькою до педагогічної практики.

Педагогічне мистецтво нерідко ототожнюють з театром одного актора. Це цілковито відповідає життєвим реаліям Тому для педагога важливо усвідомити принципи театральної дії, и закони. І тут не можна не згадати основоположника театральної педагогіки як науки К.С. Станіславського, популярність ідей якого серед світового і вітчизняного педагогічного загалу невпинно зростає. Система Станіславського – наука не тільки про акторську творчість, а й про те, як, спираючись на об'єктивні закони, плекати, розвивати, збагачувати різні здібності, й не лише сценічні. Вона – важливий засіб підвищення коефіцієнта корисної дії у творчій діяльності.

Мистецтво актора – дуже нетривале з усіх художніх відтворень людини. Воно живе доти, доки триває вистава, доки актор на сцені. Ніякі досягнення техніки не можуть зберегти або воскресити живий образ, втілений актором у театрі. Радіо збереже голос, фото – окремі моменти гри, позу, жест, вираз обличчя, кіно утворить образ із клаптиків і тому кіноактор залежить від монтажера. І лише у театрі ми бачимо неперервну лінію життя, справжню живу людину у дії та боротьбі, у певному часі та з певними рисами характеру, віку та національності. У жодному мистецтві образ людини на досягає такої життєвої сили, як у театрі. Навіть поганий актор *живе* на сцені, ходить, співає, розмовляє, вже своїм існуванням на підмостках утворює для глядача ілюзію життя. Тому така велика сила впливу театру, такі динамічні враження від вистави у глядача, так підкорює своєю чарівністю жива діюча на сцені людина, страждання та радощі якої відбувались на ваших очах, так хвилює нас голос, не змінений ніякими механізмами. «Єдиний цар та володар сцени – талановитий актор», – стверджує К.С. Станіславський у своїй книзі «Моє життя у мистецтві», яку можна вважати основою його режисерської та педагогічної роботи у театрі [7, с. 41]. Одночасно зі ствердженням первин-

ної ролі актора на сцені Станіславський говорить про драматургію як джерело театральної творчості. «Наша колективна творчість починається з драматурга, 8- без нього артистам та режисеру робити нема чого» [8, с.78]. Станіславський розуміє, яка важлива і для акторів, і для режисера, і для глядача вистава, яка «відображає душу людини та її життя».

Станіславський визначив вимоги до режисера. Режисер – це не тільки той, хто уміє розібратися у виставі, дати поради акторам, як її грати; хто уміє розташувати їх на сцені у декораціях. Режисер – це той, хто уміє спостерігати за життям та має колосальні знання у всіх галузях цього життя. У роботі режисера і педагога є багато спільного. І режисер, і педагог мають бути авторитетом для своїх вихованців, уміти організовувати навчально-виховний процес, шукати нових шляхів для реалізації намічених планів та завдань.

У своїй педагогічній діяльності великий режисер К.Станіславський спирався на такі принципи, як: пам'ять, увага, зосередженість, мова, здатність до емпатії. Всі ці принципи конче потрібні будь-якій людині для вирішення не тільки мистецьких завдань, а взагалі для пізнавальної, організаційної, комунікативної діяльності.

Важливо визначати, що через театральну діяльність можна виховати у людині саме такі властивості. Педагоги в своїй практичній діяльності керуються рекомендаціями: зробити важке звичним, звичне – легким і приємним. Узагальнюючи роль театральної діяльності у підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва, можна дійти висновку:

- театральне мистецтво (використання сценічних прийомів у процесі предметного навчання) є значущим у творчому розвитку особистості;
- використання засобів акторського мистецтва повинно носити системний характер;
- результативність методики впровадження елементів театральної педагогіки у навчально-виховний процес в освіті значною мірою залежить від того, наскільки цілеспрямовано організована підготовча робота студентів-виконавців, органічно поєднані сценічний (ігровий) і літературно-художній компонент (розвиток читацьких навичок з одночасним удосконаленням виконавської техніки);
- театральна педагогіка сприяє інтеграції різних видів і форм творчої діяльності майбутніх вчителів; підвищенню рівня сприйняття навчального матеріалу, вдосконалення вміння виразного читання, цілісної характерис-

тики образу, об'єкта, явища в сукупності словесних і невербальних його складових;

- збагаченню мовленнєвої культури розвитку особистісного спілкування.

Формування у майбутніх спеціалістів театральних здібностей – це спроба виявити реальні можливості театральної педагогіки в удосконаленні вищої освіти, визначити найбільш ефективні та відповідні особливості методів, прийомів, види і форми організації навчально-виховної діяльності.

Театральна діяльність – це творча діяльність. Як і в будь-якому виді творчості, в ній своєрідно поєднуються нормативні (що впливають із встановлених законів, правил) і евристичні (створені під час власного пошуку) елементи. В роботі майбутнього вчителя музичного мистецтва чимало типового, повторюваного, сталого, але чимало також змінного, варіативного, індивідуального.

Маючи багато спільного з іншими видами творчості (наукова, художня, технічна), театральна є своєрідною, пов'язаною із характером процесу, із його результатом – особистістю студента. Театральна діяльність жорстко обмежена в часі.

Досить часто вчитель не має можливості передбачити все наперед. У той ж час, він не може чекати, доки прийде «осіяння», йому необхідно швидко приймати рішення, часто без достатньої логічної обґрунтованості, покладаючись на інтуїцію і на акторські здібності. Однак правильність інтуїтивно прийнятого рішення значною мірою залежить від досвіду вчителя, його знань, умінь, театральної майстерності й творчого підходу до професійної діяльності.

Перспективним із погляду на розв'язання проблеми формування театральної майстерності є виокремлення І.А. Зязюном основних вимог до психологічних утворень особистості педагога, без яких у принципі неможлива успішна педагогічна робота майбутнього вчителя музичного мистецтва. Головні з них – це любов до дітей і до педагогічної діяльності, наявність спеціальних знань у тій галузі науки, культури чи техніки, якої він навчає, високорозвинений інтелект, високий рівень моральності й загальної культури вчителя. Додатковими факторами становлення театральної майстерності є такі риси особистості викладача, як комунікабельність, артистичність, гарний смак як розвиненість естетичних почуттів, доброзичливий характер [5]. У ході театральної діяль-

ності головні й додаткові фактори інтегруються в єдину систему театральної майстерності вчителя, яка функціонує як його індивідуальний стиль. Кожний хороший учитель є унікальною й своєрідною особистістю.

І.А.Зязюн, аналізуючи досвід використання засобів мистецтва у системі освіти Франції, зокрема зазначає, що мистецькі дисципліни, що підтримують цикл «артистичне виховання», відіграють важливу роль у процесі професійної підготовки учнів і студентів, оскільки вони розвивають інтелект, почуття, волю, уяву, сприяють найвищому розвиткові професійних здібностей, в ідеалі – до рівня артистизму.

Розглянемо особливості діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва і артиста. До основних здібностей, необхідних і для творчості актора, і для продуктивної творчості педагога, відносять розвинуту уяву, увагу, емпатію, рухливість, виразність, чарівність, здібність до імпровізації; володіння рефлексивними механізмами, усвідомлення власної індивідуальності; здібність створити творчий задум взаємодії з учнями, здібність до діалогу, спільного творчого пошуку з учнями (глядачами). Вчитель грає сам себе, його почуття народжуються під впливом реальних подразників, а діяльність проходить в межах реальної ситуації. Специфіка акторських проявів у діяльності майбутнього вчителя полягає в тому, що він не перевтілюється кожний раз у нову особистість, а залишається самим собою. Його особистісні якості, його духовне багатство – основна сила його праці. Актор може увійти у творчий стан лише у тому випадку, коли у нього є головна мета: зрозуміти, наповнити власним змістом, зіграти почуттям ідеї драматурга, тим самим викликати у глядачів відповідні думки та емоції. У роботі вчителя також велике значення відіграє визначення мети навчально-виховного процесу, уроку, окремого його фрагменту. У театрального актора є багато помічників (драматург, режисер, гример, костюмер та ін.). У вчителя їх не має, хоч об'єктивно він учасник педагогічного ансамблю. Імпровізація у діяльності артиста допустима в репетиційний період і в малій мірі під час самої діяльності. Імпровізація ж у діяльності педагога не просто допустима, а необхідна, і може проявлятися, як пише О.С.Булатова, на чотирьох рівнях: на рівні навчальної комунікації; на рівні методичного прийому; на рівні змісту навчального матеріалу і на рівні цілей уроку

[3]. Важливо усвідомити те, що завданням фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва – є виховання не актора, а вчителя, якому властиві якості художника, які проявляються у залежності від педагогічних задач. Плануючи урок, вчитель у своїй художній ролі як сценарист уроку, виступає у ролі драматурга, як організатор-постановник – у ролі режисера і як викладач – у ролі артиста. Вчитель має відповісти самому собі на велику кількість складних запитань, для того, щоб привести у відповідність форму і зміст уроку. Велику увагу слід приділяти практичній роботі з набуття окремих навичок та вмінь сценічної культури, засвоєнню елементів сценічної лексики, формуванню готовності до музично-театральної діяльності у школі. Тут допомогу можуть дати такі форми роботи, як сценічні вправи або етюди. Педагог пропонує студентам показати той чи інший характер або настрій за допомогою міміки, жестів, рухів, пози, ходи тощо. Такі вправи дозволяють зрозуміти роль виразних рухів у передачі емоцій та душевного настрою людини. Виконувати їх можна на певному музичному матеріалі (народні пісні-ігри, танці, марші та інші). Головне, – передати рухами та виразом обличчя настрої музики, образний зміст, характер. Систематично працюючи над виразністю рухів та жестів у малих формах, можна підготуватися до виконання певної ролі у виставі. У роботі над виставою необхідно зосередити увагу студентів на такому специфічному засобі, як драматична дія, за допомогою якого розкривається суть сценічного образу, його характер, взаємовідносини з іншими героями. Велика роль тут належить уяві, вмінню усвідомити та зрозуміти мотиви поведінки героїв вистави, а також особистому життєвому досвіду виконавців. Логіка дії засвоюється за допомогою вправ-імпровазацій:

- безсловесна дія (на основі міміки, жестів, пластики);
- словесна дія, спілкування (на основі музично-сценічного мовлення).

Оволодіння вмінням виконувати вокальні імпровазації (як різновиду словесної) належить до професійних завдань підготовки вчителя музики. Саме у такий спосіб можна навчити створювати певний образ через виразність інтонації співу. Завдання педагога навчити студента, поєднуючи різні засоби сценічної дії, досягти гармонійної рівноваги усіх її компонентів: словесно-образного, музично-образного, пластичної координації та взаємодії з партне-

рами. Закріплення музично-сценічних навичок доцільно проводити за допомогою методу інсценізації окремих пісень, які запрограмовані на можливість драматизації: мають конкретний сюжет, певні образи, елементи діалогу або прямої мови. Наприклад, пісні М. Раухвергера «Чому ведмідь взимку спить», «Подоланочка» в обробці М. Ревуцького, А. Філіпенка «Веселі музиканти» та багато інших.

Студентам пропонується самостійно вивчити музичний матеріал та інсценізувати його, а також підібрати для його виконання необхідний реквізит, зроблений власноруч. Такі творчі завдання із задоволенням виконуються та викликають багато полеміки під час показу.

Оволодіння студентами елементарними навичками та вміннями імпровазації, інсценізації та драматизації створюють умови для подальшої роботи над творенням вистави. Для постановки рекомендується брати твори, які б змогли виконати молодші школярі: музичні казки, оперети, водевілі, мюзикли. Студенти під час практичної роботи над постановкою дитячої опери не тільки опановують музично-театральний репертуар, а також навчаються дивитися на дитячі проблеми з позицій майбутнього педагога і дитини. І хоча опера для молодших школярів невелика за об'ємом (як правило, триває до 30 хвилин), підготовка вистави – процес складний, тривалий і потребує багато терпіння, наполегливості та систематичності у роботі. Процес постановки опери можна поділити на окремі етапи:

1. Підготовчий етап:

- попереднє ознайомлення з твором, проведення художньо-педагогічного аналізу окремих складових, обговорення;
- вирішення організаційних питань (розподіл ролей та визначення виконавців таких обов'язків: ведучого, концертмейстера, художників-оформлювачів, дизайнера, режисера, балетмейстера, хормейстера та інших).

2. Робота над постановкою вистави:

- опрацювання музично-драматичного матеріалу (вокально-хорова робота з солістами та хором, засвоєння оперних партій солістами, хором, ансамблями в конкретній сценічній дії);
- вирішення дизайну костюмів та оформлення сцени;
- проведення репетицій окремих частин опери (епізодів, картин);
- проведення загальних репетицій (робочих та генеральної у костюмах та декораціях);
- прем'єра вистави.

3. Обговорення результатів виступу.

Висновки. Творення вистави студентами узагальнює ті знання, вміння та навички, які вони набули під час засвоєння великого обсягу матеріалу з фахових дисциплін, сприяє активізації подальшої творчої роботи та впровадженню активних форм художньо-естетичного виховання школярів – майбутнього нації, а також є фактором формування технологічної культури майбутнього вчителя.

Література

1. Аматыєва О.П. Розвиток творчих здібностей дошкільників у театральній- ігровій діяльності. // Педагогіка і психологія. — 1997. — №1
2. Амонашвили Ш.А. Педагогическая симфония: В 3 ч. — Екатеринбург, 1993. — 320 с.

3. Булатова О.С. Искусство современного урока: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2006. — 256 с., с.50
4. Зязюн І.А. Безсвідомість. Підсвідомість. Творчість // Мистецтво і освіта. — 2001. — № 3. — С. 10 —14.
5. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. — 2-вд. Доп. а перероб.— Миколаїв: Вид-во Іліон, 2007. — 272 с.
6. Ушинский К.Д. Три элемента школы // Избр. Пед. Соч.: В 2 т. — М.: Педагогика. — 1974. — Т.1. — С.32—50
7. Станіславський К.С. Моє життя в мистецтві. // Собр. соч.Т.2 — С.112. с.41].
8. Станіславский К.С. Работа над ролью. //Собр. соч.Т.4 — с. 78.

ЗУБ Е. К.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ТЕАТРАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА

Опираясь на теоретические труды и практический опыт, автор делает анализ и пытается определить технологическую роль театральной деятельности в системе профессиональной подготовки будущего учителя музыкального искусства.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, театральная деятельность, актерское мастерство.

ZUB K. K.

TECHNOLOGICAL ASPECTS OF THEATER ACTIVITY OF THE FUTURE MUSIC TEACHER

Based on theoretical work and practical experience, the author analyzes and attempts to determine the technological role of theater activity in the training of the future music teacher.

Key words: pedagogical skills, theater activity, acting.

УДК 378.147

Л. М. СВІРІДОВСЬКА

м. Миколаїв, Україна

МУЗИЧНА ТВОРЧІСТЬ ВИКОНАВЦЯ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

У статті аналізується музична творчість виконавця як явище соціокультурного порядку, тобто як виду художньо-творчої діяльності. Розглядаються основні ознаки і властивості музичного виконавства, що характеризують його як відносно самостійне явище музичної культури.

Ключові слова: музична творчість, художньо-творча діяльність виконавця, соціокультурне явище, функції музичного виконавства, специфіка музичного виконавства.

Постановка проблеми. У другій половині ХХ століття філософи і культурологи провели значні теоретичні дослідження у галузі художньої культури, включаючи у коло своїх інтересів і музичне мистецтво. Соціокультурна проблематика охоплювала і охоплює в даний час переважно два напрями дослідження: вивчення мистецтва як феномена культури і опрацювання конкретних питань художньої культури, пов'язаних із специфікою певного виду мистецтва.

Мета статті. Музична творчість виконавця є одним з унікальних явищ культури, яке формувалось і вдосконалювалось як специфічний вид людської діяльності. У статті ми спробує-

мо дослідити ще явище музичної культури у соціокультурному аспекті, а саме як соціокультурного явища.

Аналіз та стан дослідження проблематики. Теоретичні проблеми музичного виконавства актуалізувалися в багатьох європейських країнах у першій половині ХХ ст. Дещо згодом, у другій половині ХХ ст., розпочинається систематичне вивчення художньо-творчих, культурологічних, філософських, соціологічних аспектів музичного виконавства у Радянському Союзі. Актуальність і недостатня дослідженість проблематики стимулювали дослідницький інтерес і зумовили появу ряду ґрунтовних видань, серед яких, насамперед, назовемо такі